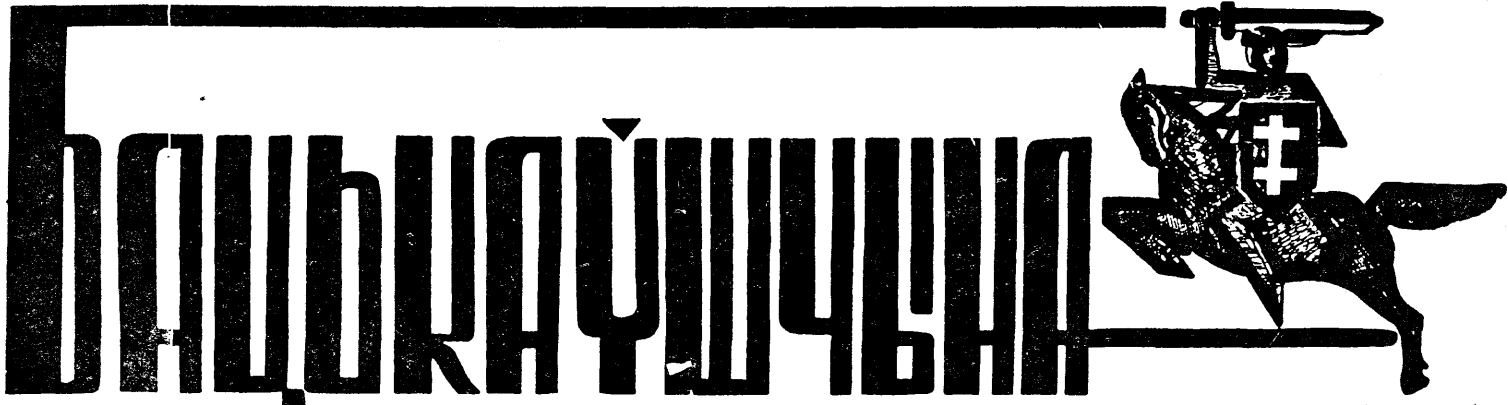

ГАЗЭТА ВЫХОДЗІЦЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE“

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“

THE BELORUSSIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND“

№ 10 (545)

Нядзеля, 5 сакавіка 1961 г.

ГОД ВИДАНИЯ 15

Новая савецкая параза

Заходняя прэса, а зь ёю разам і мы ў нашым апошнім артыкуле («Новая савецкая афэнзіва», «Вашаўшчына», № 9, за 26. 2. 1961) выказвалі думку, што Рада Бяспечнасьці ня будзе мець магчымасьці стварыць умоваў дзеля пазытыўнага заканчэньня кангальнскага крызісу, бо ейныя пастановы будуць паралізавацца савецкім вэто, і што, у сувязі з гэтым, у справе Конга, будзе хутка скліканая надзвычайная пленарная сесія Генэральнай Асамблеі Задзіночаных Нацыяў. Тымчасам-жа 21 лютага Савецкі Саюз пацярпеў поўную паразу на паседжаньні Рады Бяспечнасьці, што навет не адважыўся скарыстаць із свайго права вэта супраць прынятай у справе Конга пастановы, дыямэтральна супрацьлеглай да аднагалосна адкінутага савецкага праекту.

Як ведама, савецкі праект, высунуты перад Радай Бяспечнасьці 15 лютага, патрабаваў у ультыматыўнай форме адкліканьня Гамэршыльда із становішча генэральнага сакратара Задзіночаных Нацыяў, як «арганізатара забойства Люмумбы», спыненьня на працягу аднаго месяца ўсякай акцыі ЗН у Конго й адкліканьня адтуль збройных сілаў ЗН, арыштаваньня й прыцягненьня да судовай адказнасьці прэм'ера правінцы Катангі Чомбэ й галоўнакамандуючага кангальнскіх войскаў генэрала Мобуту ды разьбясненьня палпэрадкаваньняў войскаў, разьбясненьня й выгнаньня з Конга ўсіх Бэльгійцаў, асуджэньня Вольгіі, як агрэсара, і наложэньня на яе міжнародных санкцыяў.

За гэтую савецкую рэзалюцыю ў Радзе Бяспечнасьці галасаваў адзін толькі Савецкі Саюз у васобе свайго дэлегата Зорына. Задзіночаная Арабская Рэспубліка й Цэйлёна паўстрымаліся ад голасу, а восем астальных сяброў Рады Бяспечнасьці, сярод якіх большыя афра-азіяцкіх дзяр

Пра культурную палітыку Масквы Русыфікацыя ў сьвятле некаторых савецкіх дадзеных

(Працяг з папярэдняга нумару)

Пасьля апублікаваньня пастановы ЦК КПСС «Аб заданьнях партыйнай прапаганды ў сучасных умовах» праблема «змаганьня» з праявамі нацыянальнага жыцьця ці з так званым «буржуазным нацыяналізмам» нерасейскіх народаў сталася першараднай праблемай Масквы й ейных прыгэтайнаў на мясцох. У першую чаргу трэба адзначыць, што гэтым пытаньнем заняліся зьездны кампартыяў, якія прайшлі ўва ўсіх савецкіх нацыянальных рэспубліках у пачатку 1960 г. Напрыклад, на зьездзе кампартыі Армяніі першы ейны сакратар (быўшы) А. Таўмасян проста папярэджаў: «Інтэрэсы камуністычнага ўзгадваньня працоўных патрабуюць усебаковага ўзмацненьня змаганьня зь перажыткамі капіталізму, з усялякімі праявамі буржуазнай ідэялёгіі, нацыяналізму й нацыянальнай абмежаванасьці, якія адлюстроўваюцца ў паасобных творах гісторыі, літаратуры й мастацтва».

Тое самае паўтаралася таксама на зьездах кампартыяў Грузіі, Азэрбайджану, Узбэкістану, Беларусі, Украіны, Латвіі, Летувы й г. д. На ХІ зьездзе кампартыі Кіргізіі асабліва ўвага была зьвернутая на выпадкі ўшанаваньня інтэлігенцыі рэспублікі ў свой час засуджаных і ліквідаваных пісьменьнікаў, нацыянальных дзеячоў і творцаў спадчыны апошніх. Праўда, пад ціскам Масквы й яшчэ да апублікаваньня ўспомненая пастанова ЦК КПСС зь 9 студзеня 1960 году пасляшлыла забясьпечыцца сабсай пастановай, у якой яно засуджае «палітычна шкодныя выступленьні В. Юнусаліева, А. Токомбаева, К. Юдахіна, В. Керымжанова, Ш. Уметаліева й К. Малікава» ды «адмяняе свае памылковыя пастановы ў вайцэнцы творчасьці Молдо Кылыча й пра партыйную рэабілітацыю К. Тыныстанава».

У чым-жа тут справа? Як даведваемся яшчэ з аднаго артыкулу, апублікаванага перад зьездам пад назвай «За ленинскую ацэнку культурнай спадчыны», а таксама з зьездаўскіх павучэньняў, вышэй ўспомненых кіргіскіх літаратары й гісторыкі абывававаюцца ў тым, што яны дазволілі сабе зьвярнуцца да культурнае спадчыны пазты дасавецкага пэрыяду Молдо Кылыча і пісьменьніка-навукоўца й нацыянальнага дзеяча ўжо савецкага пэрыяду К. Тыныстанава. Апошні быў зьліквідаваны ў 1933 годзе, а абодвы яны былі

Масква, твайму хвальшу няма межаў!

Каб лішня ня інтрыгаваць вас, паважаныя чытачы, даводзіцца адразу зь першых радкоў прызнацца, што гэтым разам давялося нам пару дзён праседзець у тупіку, пакуль з думкамі неяк сабраліся. Самі добра ведаець, што калі чалавеку трапляе ў рукі нейкі шматок маскоўскае прапаганды, то як можна да яго аднесьціся? Або адразу з агідай чалавек плюе й выкідае, або, калі жадае вывучыць, то павінен чытаць між радкамі. Дык і ад чаго-ж, як вышэй было сказана, давялося нам апынуцца ў тупіку? А вось слухайце: Крыніца: «Голас Радзімы» № 94. Загалавак: «Масква, ты ўсім захопнікам рубей!» Месца: бачына 4-я. Здавалася нам, што звычайная, на ўзроўні лістоў «землякоў з Амэрыкі», агітка. Але калі між радкоў мільганула тлустым шрыфтам — **Уладзімер Дубоўка**, а на канцы пераклад з Байрана, дык, прызнацца, нас не на жартачкі заінтрыгавала.

Пакуль да галоўнага, то яшчэ колькі слоў уступных. Не ад учарашняга вядома ўсім, што дэспаты любілі й любяць глэрыфікацыю. Адно глянцё ў гісторыю, ды й не ад Сосо пачынаючы. Пры дварох дэспатаў заўсёды сьцелі гэтак званыя прыдворныя пюны-лірыкі, ці, больш дакладна гаворачы — псэўда-паты, адзіным заданьнем якіх было вялічаны й праслаўляныя тыранаў. Літаратурныя сьметнікі завалены такімі псэўда-творамі. Кар’еры дворных пісакоў звычайна канчаліся з канцом дэспатаў. Прыходзілі іншыя тыраны, абкружаліся шайкай новых «паэтаў», якія славілі розных «божапамазаныякаў» ці «бацькоў».

Вяршыняў гэнае «мастатства» дасягнула за часоў Сосо. Ніколі ў сьвеце такая колькасьць панэгірыстых ня славіла аднаго вырадка. У памяці гэта яшчэ свежае й ня будзем прыгадваць. Сосо зд... памёр і панэгірыкі пачалі шукаць скарынак каля іншых сталоў. Мікіта пакуль што не дарос яшчэ да Сосавых чаравікаў, але ўжо, здаецца, іншы аб’ект знайшлі. Зьявілася гэтак званая родная партыя і... Масква. Гэта апошняя больш і больш уносіцца на вяршыны. Скажаце — нічога дзіўнага! Згодна, ідучь уцёртым шляхам, у паралель з тварэньнем гэтак званага савецкага народу, уносяць на вяршыны гняздо бязбожнае антынароднае ўлады. Каб гэныя псэўда-тварцы адно сваімі сіламі ўносілі ці асноўвалі, дык і публяды. Пакінулі-б іх у супакоі.

Пытаньне — чым-жа, кі

Да Беларускае Эміграцыі

Беларускі народ знаходзіцца ў каленіяльнай залежнасці ад маскоўска-камуністычнага рэжыму, які ўсякія праявы чалавечае годнасці і свабоды ліквідуе пры помачы найжарсцейшага тэрору, не дае магчымасці нашаму народу стаць у сваёй абароне ды паказаць сваю крыўду перад вольным светам. Таму гэтае пачэснае заданне ўзяла на сябе беларуская эміграцыя, а ў першую чаргу органы Рады Беларускай Народнай Рэспублікі на чале з яе прэзідэнтам М. Абрамчыкам.

Дзейнасць ворганаў БНР, беларускіх арганізацый і культурных устаноў выклікала зацікаўленне вольнага свету беларускай праблемай ды прыдбала нам шмат сымпатыкаў, якія шычра й спрыяльна зразумелі долю нашага паняволенага народу ў выказваюць нам свае спачуванні пры розных нагодках, а ў першую чаргу падчас святкавання гадавінаў абвешчання незалежнасці Беларусі.

Шырэйшая дзейнасць беларускае эміграцыі за апошнія дзесяці гадоў знайшла свой водгук і на Бацькаўшчыне і выклікала зацікаўленне нашага народу да свае эміграцыі. У савецкай прэсе пачалі з'яўляцца артыкулы, у якіх камуністычныя пісакі пачалі чарніць беларускую нацыянальна-дэмакратычную эміграцыю. Але гэтая іхная акцыя толькі наглыбляе ў нашым народзе ягоны спадзяванні на вызваленне з пад расейска-камуністычнае няволі.

Нашым святкам абвясчана з'яўляецца яшчэ шырэй разгарнуць нашу нацыянальна-вызвольную дзейнасць, ах-

вяроўваючы, як і дагэтуль, сваю працу ды складаючы грашовыя ахвяры на Фонд БНР. Дасюлешня праца ворганаў БНР базавалася на ахвярнасці, як працы, гэтак і матарыяльных сродкаў, у першую чаргу сяброў Рады БНР. Але гэтыя сродкі былі далёка недастатковымі для шырэйшае дзейнасці. Утрыманне радыёвых перадачаў Беларускае Сокцыі Мадрыдзкага Радыя, выдавецкая дзейнасць і кантакты па лініі вонкавае палітыкі патрабуюць шмат большых матарыяльных сродкаў.

Бяручы на ўвагу ўсё вышэйшае ды тое, што толькі беларуская эміграцыя з'яўляецца маральна забавязанай беспарэчна пашыраць нацыянальна-вызвольную дзейнасць, Прэзідыюм Рады БНР на сваім паседжанні 24 верасня 1960 году пастанавіў абліжыць нацыянальным падаткам на Фонд БНР усю беларускую эміграцыю ў вышыні 50 центаў (прыблі